

Wikisystémy – prezentace publikace Otevřené vzdělávací zdroje

Wikisystémy

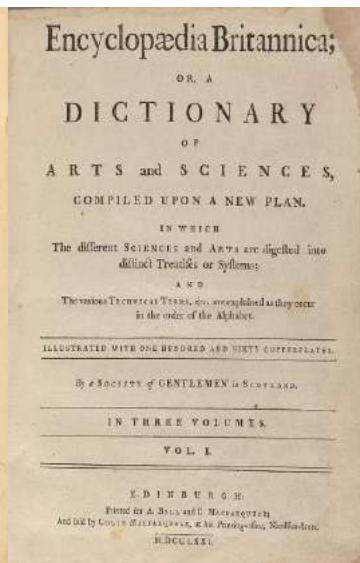
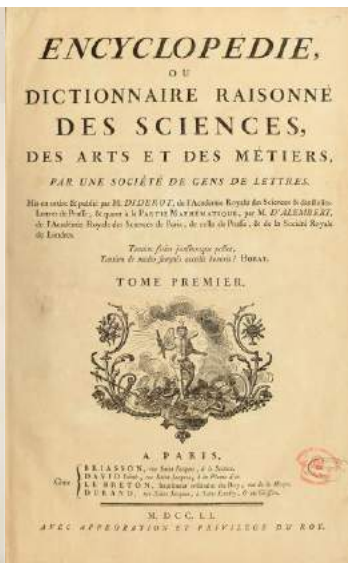
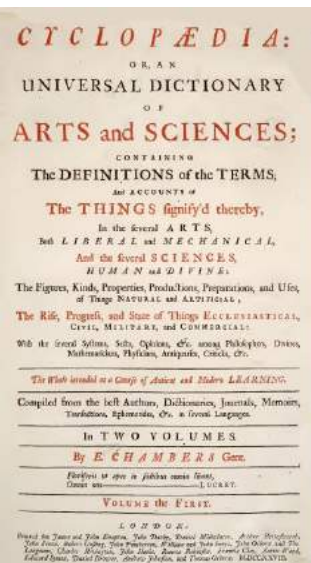
System pochází z latinského slovo *systema*, od *syn* (spolu) + *histani* (příčina, stát).

Ale co je *Wiki*?

Základní charakteristiky

- Otevřenost
- Kolaborativní editování
- **Hypertext** (přesměrování na související odkazy). Myšlenka hypertextu prakticky navazuje na křížové odkazy.

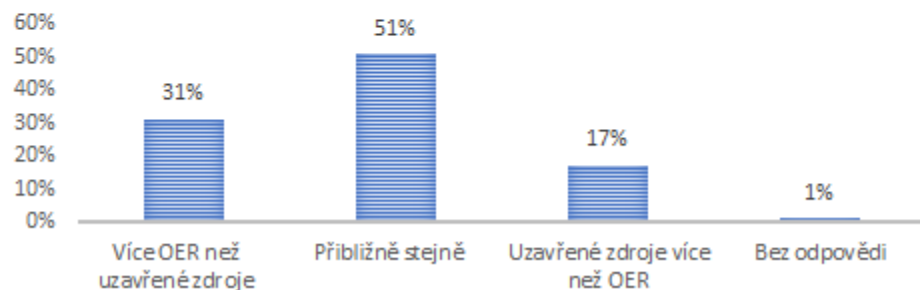
Wikipedie svým významem přesahuje běžnou encyklopedii

- 5. nejnavštěvovanější web světa.
- Obsahuje přes 48 milionů článků ve více než 300 jazycích a počty jejich zobrazení se počítají v miliardách za měsících.
- Facebook a YouTube uvažují o jejím využití při vyvracení dezinformací a Google podle ní vytváří infoboxy a primární definice pro hlasové asistenty.
- Podle výzkumu věří Britové Wikipedii více než BBC.
- Wikipedii editují jak lidé, tak roboti (jeden napsal 2 400 000 článků).
- Studie v Nature, konstatovala, že kvalita Wikipedie je srovnatelná s Encyklopedií Britannicou (Britannica hned zpochybnila). Pochybení např. John Seigenthaler a válka mezi Portugalskem a Maráthskou říší.
- 50% amerických lékařů využívá Wikipedii v rámci své práce, zejména pro speciální podmínky.
- Wikipedie ovlivňuje jazyk vědy, slova z Wikipedie se objevují ve vědeckých pracích a vědecké články přidané do Wikipedie jsou více citované.
- Předvídání akciových trhů a nemocí.
- Problém citogeneze. Je veganská strava bezpečná v těhotenství?

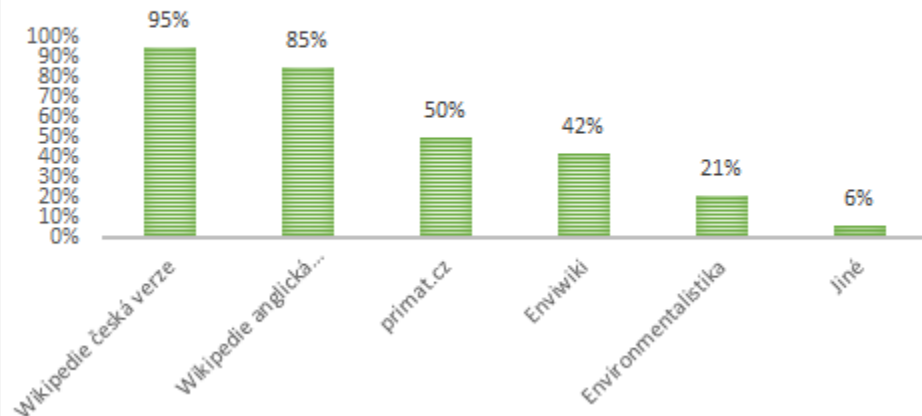
Wikipedie, wikisystémy, OER

- Wikipedie je nejvyužívanějším wikisystémem.
- Wikipedie je nejvyužívanějším otevřeným vzdělávacím zdrojem (OER).
- „Otevřené vzdělávací zdroje jsou výukové, učební a výzkumné materiály v jakémkoli médiu - digitálním nebo jiném - které jsou umístěny ve veřejné doméně nebo byly uvolněny v rámci otevřené licence, která umožňuje přístup, použití, přizpůsobení a redistribuci jinými uživateli s žádným nebo limitovaným omezením.” (Hewlett Foundation, 2019; Unesco).

VYUŽÍVÁŠ OER PŘI STUDIU ŽP VÍCE ČI MÉNĚ NEŽ UZAVŘENÉ ZDROJE (NAPŘ. TIŠTĚNÁ SKRIPTA)?

KE STUDIU ŽP ZE ZDROJŮ OER NEJČASTĚJI VYUŽÍVÁŠ?

Tabulka 1. Vzorek respondentů

	Počet	Procenta
Muži	91	39%
Ženy	142	61%
Bakalářský obor	110	48%
Magisterský obor	120	52%
Masarykova u.	31	13%
Palackého u.	33	14%
Jihočeská u.	89	38%
Karlova u.	30	13%
Ostravská u.	50	21%

Otevřené

vzdělávací

zdroje:

podpora tvůrcům otevřených
vzdělávacích materiálů

Tato publikace vznikla v rámci projektu: Zvýšení kvality vzdělávání na UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce.

Název projektu: **Zvýšení kvality vzdělávání na UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce**

Registrační číslo ESF projektu: CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002362

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Text je dostupný pod licencí Creative Commons Uveďte původ-Zachovejte licenci
3.0 Česká republika (CC BY-SA 3.0 CZ)

Obsah

1. Úvod
2. Otevřený přístup ke znalostem
 2. 1. Otevřený zdroj
 2. 2. Otevřené vzdělávání
 2. 3. Otevřený přístup
3. Otevřené vzdělávací zdroje
 3. 1. Vznik otevřených vzdělávacích zdrojů
 3. 2. Definice a principy
 3. 3. Benefity a překážky
4. Otevřené vzdělávací zdroje ve vysokém školství
 4. 1. Otevřené vzdělávací zdroje na Univerzitě Karlově
5. Otevřené vzdělávací zdroje v České republice
6. Využívání otevřených vzdělávacích zdrojů
 6. 1. Vyhledávání otevřených vzdělávacích zdrojů
 6. 2. Hodnocení kvality
 6. 3. Vytváření otevřených vzdělávacích zdrojů
7. Otevřená učebnice
8. Závěr
9. Použité zdroje

Diseminace publikace

Not logged in [Talk](#) [Co](#)

File [Discussion](#)

[View](#) [Edit](#) [History](#)

File:Otevřené vzdělávací zdroje final.pdf

Wikimedia Commons je dostupné v [češtině](#)

From Wikimedia Commons, the free media repository

[File](#) [File history](#) [File usage on Commons](#) [Metadata](#)

[Download](#)
all sizes

[Use this file](#)
on the web

[Use this file](#)
on a wiki

[Email a link](#)
to this file

[Information](#)
about reusing

[Main page](#)
[Welcome](#)
[Community portal](#)
[Village pump](#)
[Help center](#)

Výběr jazyka
[English](#)

[Participate](#)
[Upload file](#)
[Recent changes](#)
[Latest files](#)
[Random file](#)
[Contact us](#)

[Print/export](#)
[Download as PDF](#)

[Tools](#)
[What links here](#)
[Related changes](#)
[Special pages](#)
[Permanent link](#)
[Page information](#)
[Cite this page](#)
[Nominate for deletion](#)

Otevřené

vzdělávací

zdroje:

podpora tvůrcům otevřených
vzdělávacích materiálů

Go to page [1](#) [Go!](#)

Otevřené vzdělávací zdroje (anglicky: *Open Educational Resources*, odtud zkratka **OER**) jsou volně přístupné, otevřeně licencované dokumenty a média, která jsou využívána pro výuku, učení a hodnocení, jakož i pro výzkumné účely.^[1]

V důsledku hnutí za otevřenost se jedná o převládající trend v oblasti distančního, resp. otevřeného a distančního vzdělávání.^[2] Rozvoj a podpora otevřených vzdělávacích zdrojů jsou často motivovány touhou omezit komodifikaci znalostí,^[3] a poskytnout alternativní či vylepšené vzdělávací paradigma.^[4] OER nalézají uplatnění jak v rámci vysokého školství^[5], tak na dalších stupních a jsou důležitou oporou udržitelného rozvoje.^[1] V současné době, díky masivní digitalizaci, se stávají hlavními studijními materiály a mohou tak mít na znalosti žáků větší vliv než tištěné materiály.^{[6][7]}

Vymezení rozsahu a povahy otevřených vzdělávacích zdrojů

Lze najít mnoho různých definicí Otevřených vzdělávacích zdrojů (OER).^[8] Termín byl poprvé použit na fóru "Open Courseware", pořádaném UNESCO v roce 2002, kde byly označeny jako "výukové, učební a výzkumné materiály na jakémkoliv médiu, v digitální či jiné podobě, které jsou licencovány jako veřejné vlastnictví nebo pod jinou otevřenou licenci, která umožňuje neplacený přístup, používání, adaptaci a další šíření dalšími uživateli buď zcela bez omezení, nebo s malým omezením. Otevřená licence je postavena ve stávajícím rámci práv duševního vlastnictví dle příslušných mezinárodních úmluv a respektuje autorství práce". Často je také citována definice Nadace Williama a Flory Hewlettových, která definuje OER jako:

"Výuka, učení a výzkumné zdroje, které jsou ve veřejném vlastnictví, nebo byly vydány pod takovou licenci duševního vlastnictví, které umožňuje jejich volné použití a opětovné modifikace ostatními uživateli. Otevřené výukové zdroje zahrnují veškeré kurzy, studijní materiály, moduly, učebnice, streaming videa, testy, software a jakékoli jiné nástroje, materiály nebo techniky používané na podporu přístupu ke znalostem"^[9].

Reference

- ↑ ^a ^b DLOUHÁ, Jana; PETIŠKA, Eduard; DLOUHÝ, Jiří. Opportunities and Risks of the Use of Open Education Resources in Environmental Disciplines at University Level in the Czech Republic: A Criteria for Assessing Quality. *Envigogika*. 2015-12-05, roč. 10, čís. 4. Dostupné online ↗ [cit. 2016-06-28]. ISSN 1802-3061. DOI:10.14712/18023061.503. (česky)
- ↑ Bozkurt, A., Akgun-Ozbek, E., Onrat-Yilmazer, S., Erdogdu, E., Ucar, H., Guler, E., Sezgin, S., Karadeniz, A., Sen, N., Goksel-Canbek, N., Dincer, G. D., Ari, S. & Aydin, C. H. (2015). Trends in Distance Education Research: A Content Analysis of Journals 2009-2013. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 16(1),330-363. https://www.academia.edu/11056576/Trends_in_Distance_Education_Research_A_Content_Analysis_of_Journals_2009-2013
- ↑ KAUPPINEN, Ilkka. Different meanings of 'knowledge as commodity' in the context of higher education. *Critical Sociology*. 29 January 2013. Dostupné online [cit. 23 April 2013]. DOI:10.1177/0896920512471218. (anglicky)
- ↑ SANCHEZ, Claudia. *Intel® Learning Series blog* [online]. Intel Corporation [cit. 2013-04-23]. Dostupné v archivu pořízeném dne 2013-03-29.
- ↑ Dana Kapitulčinová, Kateřina Spustová, Mária Nemcová, Eduard Petiška, Jana Dlouhá. (2015). Analýza využívání termínu Open Educational Ressource na českých vysokých školách v mezinárodním kontextu, *Aula*, 23/2015, č. 2. Online: <http://www.csvs.cz/aula/index.php?page=aktual>
- ↑ Školy by měly začít kultivovat digitální učební texty - ceskapozice.lidovky.cz. *Lidovky.cz* [online]. 2016-08-20 [cit. 2016-08-23]. Dostupné online .
- ↑ V digitálním věku by se školy měly začít učit, jak nově učit | Téma. *Lidovky.cz* [online]. 2015-08-15 [cit. 2016-08-23]. Dostupné online .
- ↑ *wiki.creativecommons.org* [online]. Creative Commons [cit. 2013-04-18]. Dostupné online .
- ↑ *The William and Flora Hewlett Foundation* [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné online .

Externí odkazy

- Obrázky, zvuky či videa k tématu otevřené vzdělávací zdroje ve Wikimedia Commons
- CERI - Open Educational Resources
- http://www.montessori-formations.fr/ école de formation à la „méthode Montessori“ pour adultes sur toute la France
- Články v kategorii Otevřené vzdělávací zdroje na Enwiki

Otevřené vzdělávací zdroje

Otevřené vzdělávací zdroje (anglicky: Open Educational Resources, odtud zkratka **OER**) mohou být definovány jako volně přístupné, otevřené licencované dokumenty a média, která jsou využívána pro výuku, učení a hodnocení, jakož i pro výzkumné účely.^[1]

Lze najít mnoho různých definicí Otevřených vzdělávacích zdrojů (OER).^[2] Termín byl poprvé použit na fóru "Open Courseware", pořádaném UNESCO v roce 2002, kde byly označeny jako "výukové, učební a výzkumné materiály na jakémkoliv médiu, v digitální či jiné podobě, které jsou licencovány jako veřejné vlastnictví nebo pod jinou otevřenou licenci, která umožňuje neplacený přístup, používání, adaptaci a další šíření dalšími uživateli buď zcela bez omezení, nebo s malým omezením. Otevřená licence je postavena ve stávajícím rámci práv duševního vlastnictví dle příslušných mezinárodních úmluv a respektuje autorství práce". Často je také cizojazyčně definice Nadace Williama a Flory Hewlettových, která definuje OER jako:

"Výuka, učení a výzkumné zdroje, které jsou ve veřejném vlastnictví, nebo byly vydány pod takovou licenci duševního vlastnictví, které umožňuje jejich volné použití a opětovné modifikace ostatními uživateli. Otevřené výukové zdroje zahrnují veškeré kurzy, studijní materiály, moduly, učebnice, streaming videa, testy, software a jakékoliv jiné nástroje, materiály nebo techniky používané na podporu přístupu ke znalostem"^[3].

V důsledku hnutí za otevřenost se jedná o převládající trend v oblasti distančních, resp. otevřeného a distančního vzdělávání.^[4] Rozvoj a podpora otevřených vzdělávacích zdrojů jsou často motivovány touhou omezit komodifikaci znalosti,^[5] a poskytnout alternativní či vylepšené vzdělávací paradigma.^[6] OER nelzáží uplatnění jak v rámci vysokého školství^{[7][8]} v současné době, díky masivní digitalizaci, se stávají důležitými studijními materiály a mohou tak mít na znalosti žáků větší vliv stejně jako tištěné materiály.^{[9][10]}

Otevřené vzdělávací zdroje jsou aktuální téma: „V současnosti probíhá rychlý rozvoj technologií, který postupuje všemi oblastmi. Změny jsou zvláště patrné ve způsobu přenosu poznatků. Mění se podmínky mají vliv na vzdělávací systémy, modely zpřístupňování znalostí a vydavatelskou kulturu. Při současném tempu vědeckého poznání se nové poznatky často stanou zastaralými již v průběhu publikačního a distribučního procesu. Přístup učitelů a studentů k učebním materiálům je jedním z podstatných faktorů, které ovlivňují kvalitu studia. Aktuální studijní materiály jsou důležitě zejména ve vysokoškolském vzdělávání. Znalosti a naučené vzorce vyhledávání zdrojů, které si studenti osvojí na vysoké škole, budou mít vliv jak na jejich úspěšnost při hledání zaměstnání, tak na jeho výkon."^[11] Výsledky výzkumu z CR ukázaly, že většina dotazovaných studentů environmentálních oborů používá OER často nebo častěji než uzavřené zdroje jako např. tištěná skripta. Dostupnost, množství informací a snadná orientace patří mezi nejužšíhořetěvanější výhody při využívání OER.^[11]

Obsah [skrýt]
<ol style="list-style-type: none"> Otevřený přístup ke znalostem <ol style="list-style-type: none"> Otevřený zdroj Otevřené vzdělávání Otevřený přístup Vznik Otevřených vzdělávacích zdrojů Definice a principy Reference Externí odkazy

Otevřený přístup ke znalostem [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Koncepce otevřené výměny znalostí stojí na základech, které vznikly v osvícenství. Pieters (2010) popisuje otevřenost jako esenci, která postupuje přístupem ke znalostem a komunikačním systémům, epistemologií, společností a politikou, institucemi i jednotlivci. Tato esence se dle něj vyznačuje důrazem, který klade na transparentnost (oproti utajení) – přičemž je často chápaná právě ve smyslu otevřeného přístupu k informacím. Otevřená znalost slouží k podpoře demokratických procesů. V tomto smyslu je možno ji také chápat jako nástroj, který slouží k transformaci uzavřených společenských struktur na společnost otevřenou (Popper, 2011).

Ve dvacátém století bylo učiněno mnoho pokroků vedoucích k demokratizaci transferu znalosti. Významným mezníkem byla změna myšlení, která začala v sedmdesátých letech během kulturní revoluce v USA a v západní Evropě. V té době vznikla fada hnutí, která upozorňovala jak na nutnost emancipace různých skupin, tak na potřebu větší otevřenosti v oblasti přenosu poznatků. Po celém světě začala vznikat řada zákonů, které se zaměřovaly na svobodný přístup k informacím a celkové větší otevřenosti institucí a rozhodovacích procesů širší veřejnosti. Kroky vedoucí k otevřenosti informací byly v devadesátých letech podpořeny vznikem internetu, který výměnu informací zjednodušil a snížil tak transakční náklady.

Termín otevřená znalost se používá pro označení relativně nového konceptu v oblasti vytváření a šíření znalosti. Tento koncept v sobě zahrnuje ideu, že znalost je společenským vlastnictvím, stejně jako praktické otevření a zpřístupňování zdrojů znalosti pro všechny uživatele (Oñaño, 2016). V odborné literatuře je pojem užíván zejména ve významu dostupnosti zdrojů znalosti každému, stejně jako označení pro postup kolektivní spolupráce v oblasti vytváření znalosti. (García-Penalvo a kol., 2010). V rámci modelu otevřené znalosti pak můžeme rozlišit následující koncepty: otevřený zdroj a otevřené vzdělávání, pod které můžeme zahrnout otevřený přístup a otevřené vzdělávací zdroje.

Otevřený zdroj [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Otevřený zdroj (anglicky: open source) je označení, které se používá většinou v oblasti otevřeného přístupu ke zdrojovému kódu tzv. open source software. Takto dostupný software je dostupný pod různými licencemi, které umožňují otevřený přístup i šíření, stejně jako možnost úprav (záleží na konkrétní licenci). Mezi nejznámější příklady patří operační program Linux či software Mediawiki, na kterém je provozována Wikipedia a její sesterské projekty.

Otevřené vzdělávání [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Otevřené vzdělávání (anglicky: open education) je označení pro koncepci, která požaduje odstranění formálních i neformálních bariér v přístupu ke vzdělávání. Otevřené vzdělávání proto podporuje využívání informačních a komunikačních technologií, zejm. internetu, za účelem zpřístupnění poznatků (formou otevřeného přístupu a otevřených vzdělávacích zdrojů) široké veřejnosti. Technicky vzato je možné zařadit model otevřeného přístupu do rámce otevřených vzdělávacích zdrojů, nicméně v literatuře a odborné diskusi jsou tato označení používána odlišně (Oñaño, 2016).

Otevřený přístup [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Otevřený přístup (anglicky: open access) je používán převážně v kontextu vědeckých publikačních výstupů. Často se tímto označením rozumí sdílení výsledků výzkumu širší veřejnosti, přičemž současný vědecký diskurz začíná preferovat otevřenost před uzavřeností (Resnik, 2006). Termín otevřené vzdělávací zdroje se pak začíná prosazovat jako zaskřepující pojem pro poznatky na internetu, které se využívají pro studium na všech stupních vzdělávacího systému.

Vznik Otevřených vzdělávacích zdrojů [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Vznik a rozvoj Otevřených vzdělávacích zdrojů je spojen s možnostmi, které poskytuje internet, resp. World Wide Web. Ten začal sloužit pro vzdělávací účely záhy poté, co v roce 1992 Tim Berners Lee zprovoznil první webové stránky. Brzy začal prudce stoupat počet zakládajících stránek, jež se daly využít ke vzdělávacím účelům. Materiály na webu se zároveň začaly vyznačovat jinou strukturou

a možnostmi, které poskytovaly uživatelům navíc oproti klasickým učebním textům (možnost hyperlinku, fulltextového vyhledávání atd.). Vyvstala proto potřeba vytvořit pojmenování a teoretický rámec pro materiály, které se používají k širšímu vzdělávání a jsou k dispozici pouze elektronicky. V roce 1998 David Willey poprvé použil termín Open content jako označení pro materiály, jež jsou k dispozici na internetu k volnému využití. K prvnímu výraznému využití otevřených zdrojů pro vzdělávací účely dochází na Univerzitě Tübingen v Německu v roce 1999. Vznik označení OER a pruký rozvoj těchto zdrojů ale nastává až v následující dekádě.

Otevřený přístup (anglicky: open access) je používán převážně v kontextu vědeckých publikačních výstupů. Často se tímto označením rozumí sdělování výsledků výzkumu širší veřejnosti, přičemž současný vědecký diskurz začíná preferovat otevřenost před uzavřeností (Resnik, 2006). Termín otevřené vzdělávací zdroje se pak zaciná prosazovat jako zastřešující pojem pro poznatky na internetu, které se využívají pro studium na všech stupních vzdělávacího systému.

Vznik Otevřených vzdělávacích zdrojů [editovat | editovat zdroj]

Vznik a rozvoj Otevřených vzdělávacích zdrojů je spojen s možnostmi, které poskytuje internet, resp. World Wide Web. Ten začal sloužit pro vzdělávací účely záhy poté, co v roce 1992 Tim Berners Lee zprovoznil první webové stránky. Brzy začal prudce stoupat počet zakládaných stránek, jež se daly využít ke vzdělávacím účelům. Materiály na webu se zároveň začaly vyznačovat jinou strukturou

a možnostmi, které poskytovaly uživatelům navíc oproti klasickým učebním textům (možnost hyperlinku, fulltextového vyhledávání atd.). Vyvstala proto potřeba vytvořit pojmenování a teoretický rámec pro materiály, které se používají k širšímu vzdělávání a jsou k dispozici pouze elektronicky. V roce 1998 David Wiley poprvé použil termín Open content jako označení pro materiály, jež jsou k dispozici na internetu k volnému využití. K prvním výraznému využití otevřených zdrojů pro vzdělávací účely dochází na Univerzitě Tübingen v Německu v roce 1999. Vznik označení OER a prudký rozvoj těchto zdrojů ale nastává až v následující dekádě.

V roce 2001 byla vytvořena licence Creative Commons, která je nepoužívajícími srozumitelnou licenci. V tomto roce vzniká také Wikipedie a krátce poté také další weby fungující na bázi MediaWiki softwaru, tyto projekty se staly důležitou oporou pro další vytváření otevřených zdrojů. V roce 2002 se uskutečnilo UNESCO's 2002 Forum on Open Courseware, které OER prvně definovalo. V tomto roce vzniká také na Massachusetts Institute of Technology portál MIT OpenCourseWare, ve kterém jsou poskytovány jak známý přednášek, tak texty a další materiál poskytovány pod licenci Creative Commons. Krátce poté dochází k nárůstu množství organizací, iniciativ a projektů, které se zaměřují na rozvoj OER. Mezi nejvýznamnější patří fenomén otevřených kurzů, tzv. MOOC (Massive open online course). Vysoké školy i další instituce v jejich rámci převádí do digitální podoby ty kurzy, které jsou na nich vyučovány. Online posluchačům jsou k dispozici buď úplné zdarma, či za poplatek. Ten je obvykle spojen s rozšířenou verzí kurzu, popř. udělením certifikátu o absolvování. V rámci vytváření a šíření OER je možné vymezit pět skupin aktérů, kteří jsou často provázáni a spolupracují:

- OER hnutí.** Jeho počátky mohou být kladeny do roku 2007, kdy byla formulována Cape Town Open Education Declaration. Deklarace byla otě doby podepsána množstvím organizací i jednotlivců. Hnutí není pevně organizované, jedná se o volně intelektuální propojení jednotlivců a institucí, které OER zajímá, popř. jsou do jeho problematiky nějak zapojeni. Řada z nich působí např. v neziskových organizacích. OER hnutí mapuje projekt OERworldmap.
- Výzkumné a vzdělávací instituce.** Výzkumné instituce hrají důležitou úlohu jak ve vytváření hardwaru a softwaru, který fungování OER umožňuje, tak i ve výzkumu konkrétních aspektů OER. Vzdělávací instituce (zejm. vysoké školy) jsou pak důležitými průkopníky v této oblasti.
- Mezinárodní a národní iniciativy.** Jedná se zejm. o aktivity OSN (UNESCO), např. 2012 Paris OER Declaration. Tyto akce jsou důležité jak na symbolické úrovni, tak pro vytváření vládních politik a strategií. V EU byla důležitost OER uznána Radou Evropy. Evropská komise vytvořila projekt Open Education Europa jako platformu pro mapování jednotlivých OER aktivit. Na úrovni jednotlivých států pak vznikají na téma OER různé strategie. V České republice je OER věnována pozornost např. ve Strategii digitálního vzdělávání.
- Nadace.** Jedná se zejm. o americké nadace, které podporují OER aktivity jak ve Spojených státech, tak celosvětově. Mezi nejvýznamnější patří Bill and Melinda Gates Foundation, Hewlett Foundation a Open Society Fund.
- Soukromé subjekty.** Řada technologických firem se snaží proniknout do vzdělávacího systému a přivést studenty ke svým produktům. Za tímto účelem investují značné prostředky a nabízejí své produkty se slevou či úplně zdarma. Nejvýznamnější hráči na trhu v této oblasti jsou Apple (projekt open sourceových učebnic), Google (digitalizace dokumentů, řešení fungující na bázi google disku atd.) či Amazon (služba Amazon Inspire, sloužící jako rozpočát OER).

S postupující digitalizací, změnami ve společnosti a důrazem kladeným na celoživotní vzdělávání narůstá také význam otevřených vzdělávacích zdrojů. Začínají se vést diskuze, zda stávající tištěné zdroje nahradit elektronickými a otevřenými. Přes stále častější používání termínu OER však přetvářá problém s tím, jak ho definovat.

Definice a principy [editovat | editovat zdroj]

Od prvního použití termínu OER bylo vytvořeno mnoho definic. Nicméně žádná není univerzálně přijímaná. V odborné literatuře, oficiálních dokumentech a dalších materiálech se proto objevují různá označení toho, co OER vlastně jsou.

Na UNESCO Forum, kde byl termín poprvé zaveden, byla zároveň doporučena následující definice, která navrhuje tuto charakteristiku „Otevřené poskytování vzdělávacích zdrojů, které umožňují informační a komunikační technologie, pro konzultaci, používání a přizpůsobování uživatelem pro nekomerční účely“ (UNESCO, 2002). O deset let později se v Pařížské deklaraci, dokumentu, jenž byl přijat v roce 2012 na World Open Educational Resources (OER) Congress UNESCO, objevuje definice: „OER jsou Výukové, učební a výzkumné materiály

v jakémkoli médiu, digitálním nebo jiném, které jsou umístěny ve veřejné doméně nebo byly vydány v rámci otevřené licence, která umožňuje přístup, použití, přizpůsobení a redistribuci jinými uživateli bez žádného či částečného omezení.“ (UNESCO, 2012). Wiley (2014) uvádí několik znaků, jenž by měly OER splňovat:

- Opětovné použití: právo opětovně používat obsah v jeho nezměněném tvaru (např. vytvořit záložní kopii obsahu).
- Revize: právo upravovat, přizpůsobovat, modifikovat nebo měnit samotný obsah (např. překládat obsah do jiného jazyka).
- Remix: právo zkombinovat původní nebo revidovaný obsah s jiným obsahem a vytvořit něco nového.
- Redistribuce: právo sdílet kopie původního obsahu, revizi nebo remix s ostatními (např. kopii obsahu přenechat kamarádovi).

Z analýzy existujících definic (Camilleri a kol., 2014) vyplývá, že „všechny OER mají die definic splňovat podmínku gratis (tj. být pro uživatele zdarma) a libre (tj. umožňovat volné použití, šíření a modifikace materiálů) a že sem spadají všechny typy digitálních materiálů. V současnosti jsou spornými body původ zdroje, úroveň otevřenosti a typ zdroje.“ (Kapituličová, 2015).

Wiley na základě rešerše existující literatury a definic na toto téma dochází k závěru, že OER jsou takové vzdělávací materiály, které využívají Creative Commons licence, popř. které existují pod veřejnou doménou a jsou volně k dispozici bez dalších copyrightových omezení.“ (Wiley, 2014). V roce 2015 byla Hewlett Foundation, nadací jež patří mezi nejvýznamnější podporovatele OER výzkumu, přijata následující definice: „OER jsou vzdělávací, výukové a výzkumné zdroje, které jsou ve veřejném vlastnictví, nebo byly vydány pod takovou licenci duševního vlastnictví, které umožňuje jejich volné použití a opětovné modifikace ostatními uživateli. Otevřené vzdělávací zdroje zahrnují veškeré kurzy, studijní materiály, moduly, učebnice, streaming videa, testy, software a jakékoli jiné nástroje, materiály nebo techniky používané na podporu přístupu ke znalostem.“ (Hewlett Foundation, 2015). Na základě různých definic můžeme říci, že termín otevřené vzdělávací zdroje je používán jako označení pro volně přístupné zdroje, často v digitálním formátu, které jsou dostupné pod licenci, jež umožňuje jejich využívání a další šíření, popř. modifikaci.

V tomto článku jsou použity části textu (Otevřený přístup ke znalostem, Vznik Otevřených vzdělávacích zdrojů, Definice a principy) z publikace Otevřené vzdělávací zdroje: podpora tvůrčím otevřených vzdělávacích materiálů a jiné verze citací v textu jsou v této publikaci.^[2]

Reference [editovat | editovat zdroj]

- ↑ ² DLOUHÁ, Jana; PETIŠKA, Eduard; DLOUHÝ, Jiří. Opportunities and Risks of the Use of Open Education Resources in Environmental Disciplines at University Level in the Czech Republic: A Criteria for Assessing Quality. *Environigika*. 2015-12-05, roč. 10, čís. 4. Dostupné online. [cit. 2016-06-28]. ISSN 1802-3061. DOI:10.14712/18023061.503g. (český)
- ↑ wiki.creativecommons.org [online]. Creative Commons [cit. 2013-04-18]. Dostupné online.
- ↑ The William and Flora Hewlett Foundation [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné online.
- ↑ Borkut, A., Akgun-Orbek, E., Onat-Yilmazer, S., Eroglu, E., Ucar, H., Guler, E., Sezgin, S., Karadeniz, A., Sen, N., Goksel-Cankel, N., Dincer, C. D., Ari, S. & Aydin, C. H. (2015). Trends in Distance Education Research: A Content Analysis of Journals 2009-2013. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 16(1), 330-363. https://www.academia.edu/11056576/Trends_in_Distance_Education_Research_A_Content_Analysis_of_Journals_2009-2013g

V tomto článku jsou použity části textu (Otevřený přístup ke znalostem, Vznik Otevřených vzdělávacích zdrojů, Definice a principy) z publikace *Otevřené vzdělávací zdroje: podpora tvůrcům otevřených vzdělávacích materiálů* [plné verze citací v textu jsou v této publikaci.](#)^[12]

Reference [\[editovat | editovat zdroj \]](#)

1. † ^a ^b DLOUHÁ, Jana; PETIŠKA, Eduard; DLOUHÝ, Jiří. Opportunities and Risks of the Use of Open Education Resources in Environmental Disciplines at University Level in the Czech Republic: A Criteria for Assessing Quality. *Envigogika*. 2015-12-05, roč. 10, čís. 4. Dostupné online [\[cit. 2016-06-28\]](#). ISSN 1802-3061 [\[cit. 2016-06-28\]](#). DOI:10.14712/18023061.503 [\[cit. 2016-06-28\]](#). (česky)
2. † wiki.creativecommons.org [online]. Creative Commons [cit. 2013-04-18]. Dostupné online [\[cit. 2013-04-18\]](#).
3. † *The William and Flora Hewlett Foundation* [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné online [\[cit. 2013-03-27\]](#).
4. † Bozkurt, A., Akgun-Ozbek, E., Onrat-Yilmazer, S., Erdogdu, E., Ucar, H., Guler, E., Sezgin, S., Karadeniz, A., Sen, N., Goksel-Canbek, N., Dincer, G. D., Ari, S., & Aydin, C. H. (2015). Trends in Distance Education Research: A Content Analysis of Journals 2009-2013. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 16(1),330-363. https://www.academia.edu/11056576/Trends_in_Distance_Education_Research_A_Content_Analysis_of_Journals_2009-2013
5. † KAUPPINEN, Ilkka. Different meanings of 'knowledge as commodity' in the context of higher education. *Critical Sociology*. 29 January 2013. Dostupné online [\[cit. 23 April 2013\]](#). DOI:10.1177/0896920512471218 [\[cit. 23 April 2013\]](#). (anglicky)
6. † SANCHEZ, Claudia. *Intel® Learning Series blog* [online]. Intel Corporation [cit. 2013-04-23]. Dostupné v [archivu](#) [\[cit. 2013-04-23\]](#) pořízeném dne 2013-03-29.
7. † Dana Kapitulčinová, Kateřina Spustová, Mária Nemcová, Eduard Petiška, Jana Dlouhá. (2015). Analýza využívání termínu Open Educational Ressource na českých vysokých školách v mezinárodním kontextu, *Aula*, 23/2015, č. 2. Online: <http://www.csvs.cz/aula/index.php?page=aktual> [\[cit. 2015-08-15\]](#)
8. † Školy by měly začít kultivovat digitální učební texty - ceskapozice.lidovky.cz. *Lidovky.cz* [online]. 2016-08-20 [cit. 2016-08-23]. Dostupné online [\[cit. 2016-08-23\]](#).
9. † V digitálním věku by se školy měly začít učit, jak nově učit | Téma. *Lidovky.cz* [online]. 2015-08-15 [cit. 2016-08-23]. Dostupné online [\[cit. 2016-08-23\]](#).
10. † WIKIDITOR. *Čeština: Otevřené vzdělávací zdroje: podpora tvůrcům otevřených vzdělávacích materiálů*. [s.l.]: [s.n.] Dostupné online [\[cit. 2016-08-23\]](#).
11. † <https://envigogika.czp.cuni.cz/index.php/Envigogika/article/view/569/795> [\[cit. 2016-08-23\]](#)
12. † WIKIDITOR. *Čeština: Otevřené vzdělávací zdroje: podpora tvůrcům otevřených vzdělávacích materiálů*. [s.l.]: [s.n.] Dostupné online [\[cit. 2016-08-23\]](#).

Open educational resources

From Wikipedia, the free encyclopedia

Not to be confused with Open education.

Open educational resources (**OER**) are freely accessible, [openly licensed](#) text, media, and other digital assets that are useful for teaching, learning, and assessing as well as for research purposes. There is no universal usage of open file formats in OER.

The term OER describes publicly accessible materials and resources for any user to use, re-mix, improve and redistribute under some licenses.^[1]

The development and promotion of open educational resources is often motivated by a desire to provide an alternate or enhanced *educational paradigm*.^[2]

Contents [hide]

- Definition and scope
- History
- Licensing and types
- OER policy
- Research
- Open Educational Practices
- Costs
- Institutional support
- Initiatives
- International programs
 - 10.1 OER global logo adopted by UNESCO
- Major academic conferences
- Critical discourse about OER as a movement
 - 12.1 External discourse
 - 12.2 Internal discourse
- See also
- Sources
- References
- External links

Definition and scope [[edit](#)]

The idea of open educational resources (OER) has numerous working definitions.^[3] The term was first coined at UNESCO's 2002 Forum on Open Courseware^[4] and designates "teaching, learning and research materials in any medium, digital or otherwise, that reside in the public domain or have been released under an open license that permits no-cost access, use, adaptation and redistribution by others with no or limited restrictions. Open licensing is built within the existing framework of intellectual property rights as defined by relevant international conventions and respects the authorship of the work".^[5] Often cited is the *William and Flora Hewlett Foundation* term which defines OER as:

Sources [[edit](#)]

This article incorporates text from a [free content](#) work. Licensed under CC-BY-SA IGO 3.0 [License statement](#)ⓘ: *Open Educational Resources: Policy, Costs and Transformation* , 8, 17, 20-21, Miao, Fengchun; Mishra, Sanjaya; McGreal, Rory, UNESCO. UNESCO. To learn how to add [open license](#) text to Wikipedia articles, please see [this how-to page](#). For information on [reusing text from Wikipedia](#), please see [the terms of use](#).

Analýza zobrazení stránky

Srovnání zobrazení stránek na více stránkách

Nastavení

Datum

Nejnovejší ▾

1.7.2015 - 22.4.2019

Datový typ

Denně ▾

Projekt

en.wikipedia.org

Platforma

Vše ▾

Agent

Uživatel ▾

Stránky Zadejte až 10 stránek

× Odebrat

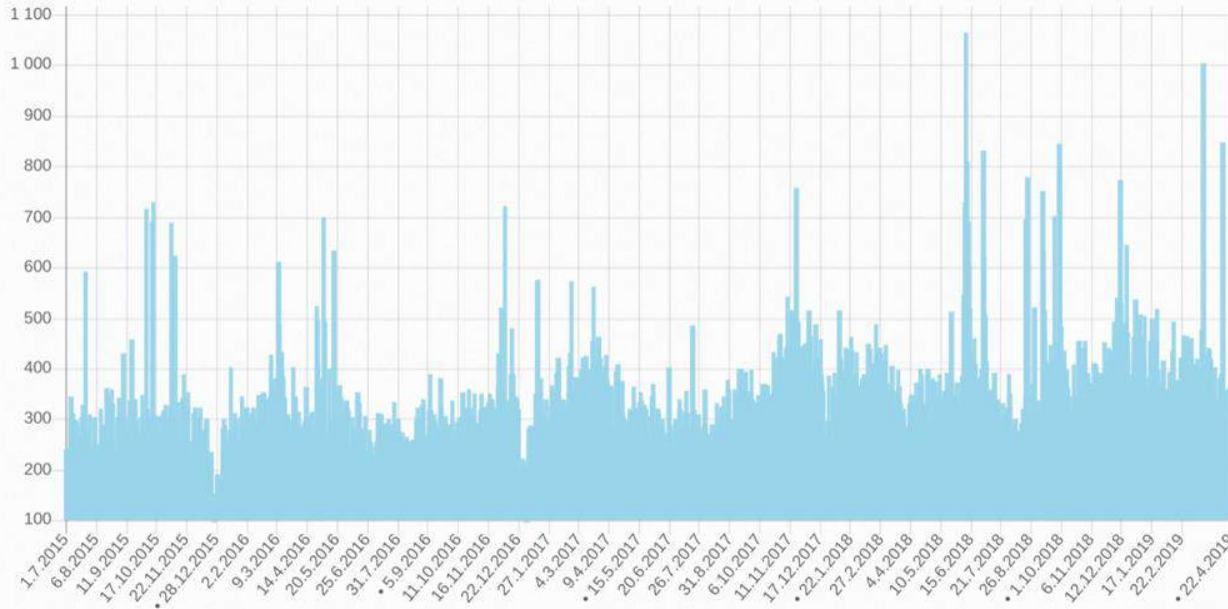
* Open_educational_resources

 Změnit typ grafu

 Trvalý odkaz

 Stáhnout ▾

Zobrazit hodnoty Začít od nuly Logaritmické měřítko

Součty

Zobrazení stránek

Zobrazení stránek: 443 187

Denní průměr: 318

Revize

Editace: 174

Editoři: 98

Základní údaje

Sledující: 182

Velikost: 77 441

Zámek: žádné

Třída: C

[Všechny jazyky](#) •

[Přesměrování](#)

Science is Shaped by Wikipedia: Evidence From a Randomized Control Trial*

Neil C. Thompson
MIT Sloan School of Management &
MIT Computer Science and Artificial
Intelligence Lab

Douglas Hanley
University of Pittsburgh

Abstract

"I sometimes think that general and popular treatises are almost as important for the progress of science as original work." — Charles Darwin, 1865

As the largest encyclopedia in the world, it is not surprising that Wikipedia *reflects* the state of scientific knowledge. However, Wikipedia is also one of the most accessed websites in the world, including by scientists, which suggests that it also has the potential to *shape* science. This paper shows that it does.

Incorporating ideas into Wikipedia leads to those ideas being used more in the scientific literature. We provide *correlational* evidence of this across thousands of Wikipedia articles and *causal* evidence of it through a randomized control trial where we add new scientific content to Wikipedia. We find that the causal impact is strong, with Wikipedia influencing roughly one in every ~830 words in related scientific journal articles. We also find causal evidence that the scientific articles referenced in Wikipedia receive more citations, suggesting that Wikipedia complements the traditional journal system by pointing researchers to key underlying scientific articles.

Our findings speak not only to the influence of Wikipedia, but more broadly to the influence of repositories of scientific knowledge and the role that they play in the creation of scientific knowledge. *JEL Codes:* O31, O33, O32

*The authors would like to thank MIT for research funding and for the provision of a ridiculous amount of computing resources, Elsevier for access to full-text journal data, Dario Taraborelli at the Wikimedia Foundation for guidance, and Caroline Fry for excellent research assistance.

Možnost využít Wikipedii/Wikisystémy/OER pro:

- Komunikaci vědeckých výsledků a zvýšení citovanosti (zejm. na anglické Wikipedii).
- PR instituce.
- Šíření poznatků z univerzity do společnosti (podpora 3. role univerzity).

Wikipedian in Residence

Translate this page; This page contains changes which are not marked for translation.

Other languages: Deutsch • **English** • Esperanto • Frysk • Nederlands • atalà • español • euskara • français • italiano • polski • português do Brasil • suomi • Ελληνικά • македонски • русский • العربية • 中文 • 日本語

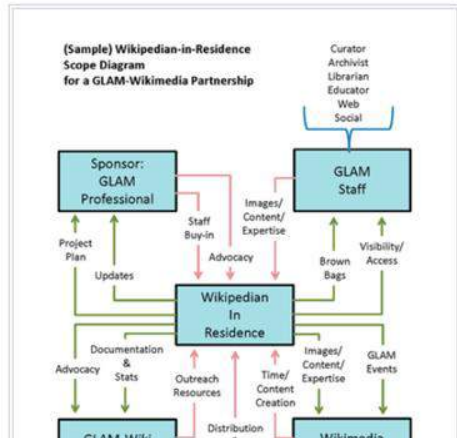
Wikipedians (or Wikimedians) in Residence are Wikimedians who dedicate time to working in-house at an organization. Wikipedians in Residence are usually financially compensated by the institution or by a Wikimedia chapter, but they may also be volunteers. The Wikipedian in Residence is not simply an in-house editor; the role is fundamentally about enabling the host organisation and its members to continue a productive relationship with the encyclopedia and its community after the Residency is finished. The Wikipedian in Residence model was first piloted by the GLAM initiative, but has since been adopted by other types of organizations.

Shortcut:
WIR

*Are you considering if a residency is right for your institution? Check out the **case studies** or read on.*

Contents [hide]

- Core characteristics of a Wikipedian in Residence
- Types of projects carried out by residencies
- How to find a resident
 - Essential Criteria
 - Recommended experience and skills for success
 - Recommendations for the institution
 - Sample job description
- Successful formats
- List of Wikipedians in Residence
- Seeking applicants
- Reporting
- Details on specific residencies
- Information on other wikis
- Further information

89-bis	UNESCO	m:WikiProject:United Nations (reporting 1, 2)	Paris, France	John Cummings	August 2015 -
68	Houghton Library at Harvard University		Cambridge, Massachusetts, United States	Rob at Houghton	April 2014 – December 2014
87	Bodleian Libraries	w:en:Wikipedia:GLAM/Bodleian	Oxford, UK	Martin Poulter	Apr 2015 - Mar 2016
85	Masaryk University	Masaryk University Wikipedians	Brno, Czech Republic	Marek Blahuš	Feb 2015 –

TL02000013 - Zajištění kvality otevřených vzdělávacích zdrojů: jak správně vytvářet a využívat volně dostupné studijní materiály.

Identifikační číslo	Název	Druh výstupu/výsledku	Období	Plánovaný termín dosažení výstupu/výsledku	Stav
TL02000013-V1	Metodika zajištění kvality otevřených vzdělávacích zdrojů pro vysokoškolské vzdělávání	NmetC - Metodiky certifikované oprávněným orgánem		06/2021	Realizace probíhá
TL02000013-V2	Analýza OER na UK a posuzování kvality - mapovací studie	O - Ostatní výsledky		07/2019	Realizace probíhá
TL02000013-V3	Příprava aplikační roviny a šetření využitelnosti v rámci kurzů	O - Ostatní výsledky		09/2019	Realizace probíhá
TL02000013-V4	Metodický portál	O - Ostatní výsledky		12/2020	Realizace probíhá
TL02000013-V5	Jak správně vytvářet a využívat otevřené vzdělávací zdroje? (Volně dostupný online kurz - MOOC)	O - Ostatní výsledky		03/2021	Realizace probíhá
TL02000013-V6	Využívání otevřených vzdělávacích zdrojů v kontextu vysokých škol: situace na Univerzitě Karlově	J - Článek v odborném periodiku		11/2020	Realizace probíhá
TL02000013-V7	Zajištění kvality otevřených vzdělávacích zdrojů pro vysokoškolské vzdělávání	W - Uspořádání workshopu		06/2021	Realizace probíhá

WB
"That's all Folks"™

Fred
Fred

205
500

A WARNER BROS. CARTOON